

i Juni-Grundlovens Aand er sket Fyldest ved det foreliggende Forslag. Paragraf for Paragraf optager og videreudvikler den nye Grundlov de Principper og Tanker, der fastslaaes i Juni-Grundloven.

Juni-Grundlovens store Princip var den lige og almindelige Valgret til begge Rigsdagens Ting. Princippet i Grundloven af 1866 var at gøre Valgretten til Landstinget afhængig af Penge og Hartkorn. I det foreliggende Grundlovsforslag har den lige og almindelige Valgret atter sejret og er undergaaet en mægtig Udvidelse. De Indskrænkninger i dette Princip fulde Gennemførelse, der endnu fandtes i Juni-Grundloven, er udslettede. Valgretsalderen til Folketinget er nedsat fra det 30te til det 25de Aar, Valgretten er blevet udvidet til Kvinder. Juni-Grundloven berøvede dem Valgret, der uden at have egen Husstand stod i privat Tjenesteforhold. Denne Undtagelse er bortfaldet, og der er dermed givet Tyende Valgret. Juni-Grundlovens Krav om Uberygtethed er blevet bestemt mere formuleret som et Krav om, at den, der skal have Ret til at udøve Valgret, ikke ved Dom maa være fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning. Juni-Grundlovens Krav om, at Vælgeren ikke maa være ude af Raadighed over sit Bo, er af Hensyn til de gifte Kvinders Valgret blevet begrænset ved Tilføjelsen „paa Grund af Konkurs eller Umyndiggørelse“, og dens Krav om, at „Vælgeren i et Aar skal have haft fast Bopæl i den Valgkreds eller den Stad, hvori han opholder sig paa den Tid, Valget foregaar“, er blevet afsvækket til et Krav om, at man for at være Vælger skal have fast Bopæl i Landet.

Hvad Valgretten til Landstinget angaar, gav Juni-Grundloven Valgret til alle Folketingsvælgere, medens Grundlovsforslaget kun giver Valgret til alle Folketingsvælgere, som er fyldt 35 Aar. Juni-Grundloven satte Kvinder og Tyende udenfor, men disse vil herefter, naar de har naaet Aldersgrænsen, fordoble Landstingsvælgernes Antal. Og for denne Aldersgrænse har man opnaaet det, der skal være den nye Grundlovs Kendemærke: den fuldstændige Ophævelse af ethvert „Valgretsprivilegium“.

Det foreliggende Forslag gaar paa et andet Punkt videre end Juni-Grundloven. Ogsaa Juni-Grundloven blev til sidst vedtaget ved et Samarbejde mellem Talsmænd for de forskellige Opfattelser, og dette havde sat sit Mærke paa dens Bestemmelser om Valgbarheden. Medens alle Folke-

tingsvælgere havde Valgret til Landstinget, var Valgbarheden begrænset til de 40aarige, der i det sidste Aar havde enten svaret i direkte Skat til Staten eller Kommunen 200 Rigsdaler eller godtgjorde at have haft en ren aarlig Indtægt af 1,200 Rigsdaler. I det foreliggende Grundlovsforslag stilles ingen som helst særlige Valgbarhedsbetingelser.

Den almindelige politiske Udvikling siden Juni-Grundloven har medført Ønsket om at sikre hver Vælger den Indflydelse paa Folkerepresentationens Sammensætning, som hans Stemmeret tillægger ham. Det er dette, der har fundet sit Udtryk i Bestemmelsen i § 32 om, at Valgloven ved den Valgmaade og de nærmere Regler for Valgrettens Udøvelse, den foreskriver, skal have til Formaal at sikre den ligelige Representation af de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne. Ved den foreslaaede Affattelse af § 32 er en forholdsmæssig Representation af de forskellige Anskuelser blandt Vælgerne grundlovmæssigt fastslaaet. Derimod er Forholdstalsvalgmaaden som saadan, taget i Betydning af de hidtil kendte Metoder, ikke fastslaaet i den Forstand, at ingen anden Valgmaade kan anvendes til Formaalets Opnaelse.

Man kan ikke forlade Forholdstalsvalgmaaden til Fordel for en Valgmaade (f. Eks. Valg i Enkeltmandskredse uden Suppleringsmandater), der i mindre Grad giver Betingelser for en ligelig Representation; men hvis Fremtiden maatte bringe til Modenhed en Valgmaade, som i højere Grad eller paa bedre Maade end Forholdstalsvalgmaaden sikrer en ligelig Representation af alle Anskuelser blandt Vælgerne, kan Lovgivningsmagten ved en Valglov indføre denne.

Forholdstalsvalgmaaden er kun et Middel til at opnaa det grundlovfæstede Maal: den forholdsmæssige Representation, og det kan vel ikke være absolut udelukket, at den menneskelige Aand kan udtænke et endnu bedre Middel dertil.

En Bestemmelse om Adgang til at give almindelige Regler for Anvendelse af Folkeafstemning ved Lov har ikke fundet Optagelse i Grundlovsforslaget, som det foreligger vedtaget af det høje Landsting. Ud over Regelen om Grundlovsændringers Behandling indeholder Grundlovsforslaget intet om Folkeafstemning. Anvendelse af Folkeafstemning i visse Tilfælde er paa den anden Side ikke afskaaret derved, at en Løfteparagraf er udgaaet; men nye Regler indfører det foreliggende Forslag altsaa ikke.